

**РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
Кафедра екології, географії та туризму

**Методичні рекомендації для виконання
завдань педагогічної (виробничої) практики**

Спеціальність   014.07 «Середня освіта. Географія»

Рівне, 2020

Методичні рекомендації для виконання завдань педагогічної (виробничої) практики для студентів за спеціальності «Середня освіта. Географія»

Розробник: доктор педагогічних наук,
проф. Войтович О.П.

Рецензенти: к.геог.н., проф. Мартинюк В.О...

Рекомендовано до друку кафедрою екології, географії та туризму РДГУ

Протокол № ____ від _____ 20 ____ р.

© Войтович О.П., 2020

ВСТУП

Методичні вказівки розроблені відповідно до програми педагогічної (виробничої) практики.

Практика проводиться згідно навчального плану на IV курсі у VIII семестрі та практика триває 6 тижнів. Базою проходження практики є заклади загальної середньої освіти.

Метою педагогічної практики є:

- поглибити та закріпити теоретичні і практичні знання, набуті в процесі вивчення психолого-педагогічних та професійно-орієнтованих дисциплін;

- сформувати у студентів вміння організовувати освітній процес в загальноосвітніх закладах;

- виховувати інтерес до педагогічної діяльності;

-сформувати навички творчої та самостійної діяльності у вирішенні реальних педагогічних завдань.

Завдання практики:

1) ознайомитися з документацією, що містить інформацію про викладання географії у навчальному закладі;

3) розширити знання про обсяг професійно-педагогічної діяльності та функціональні обов'язки вчителя географії та класного керівника;

4) відвідати заняття провідних фахівців, що здійснюють викладання географічних курсів у навчальному закладі, у кількості, зазначеній керівником практики;

5) розробити і провести навчальні заняття у кількості, зазначеній керівником практики;

6) взяти участь в проведенні позакласної або позааудиторної роботи з учнівською молоддю.

В результаті проходження педагогічної практики формуються фахові компетентності майбутнього вчителя.

ЗМІСТ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

МОДУЛЬ 1.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. Підготовчий етап практики.
Ознайомлення з діяльністю загальноосвітніх навчальних закладів.

ТЕМА 1. Вивчення основних правил техніки безпеки під час проведення практики; ознайомлення з програмою практики.

ТЕМА 2. Ознайомлення з документацією та професійно-педагогічними обов'язками вчителя географії загальноосвітнього навчального закладу та класного керівника.

ТЕМА 3. Ознайомлення з навчально-методичним оснащенням місця практики: шкільний кабінет географії, календарно-тематичний план викладання географії в 6-10 класах, класний журнал.

МОДУЛЬ 2.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. Пасивна педагогічна діяльність.

ТЕМА 1. Відвідування відкритих уроків та навчально-виховних заходів, що проводяться у загальноосвітній школі-місці практики (за розкладом). Оформлення педагогічних аналізів відкритих уроків у кількості, зазначеній керівником практики.

ТЕМА 2. Опрацювання навчально-методичної літератури для написання поурочних планів (за календарно-тематичним планом роботи вчителя географії) та навчально-виховних заходів, що заплановані у загальноосвітній школі-місці практики (за розкладом).

МОДУЛЬ 3.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. Активна педагогічна діяльність.

ТЕМА 1. Проведення навчальних занять (уроків), згідно календарно-тематичного планування та розкладу занять, у кількості, зазначеній керівником практики.

ТЕМА 2. Проведення позакласного заходу згідно плану виховної роботи класного керівника учнівського колективу, за яким закріплений студент-практикант.

ТЕМА 3. Складання психолого-педагогічної характеристики на учня або учнівський колектив.

МОДУЛЬ 4.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. Оформлення звіту та захист практики.

ТЕМА 1. Подання документації психолого-педагогічних досліджень під час педагогічної практики та захист завдань з організації виховної роботи у загальноосвітньому навчальному закладі керівникам практики від кафедри педагогіки.

ТЕМА 2. Оформлення щоденника педагогічної практики.

ТЕМА 3. Написання звіту за результатами педагогічної практики та самоаналіз власної педагогічної діяльності згідно плану підсумкової конференції. Захист результатів педагогічної практики на кафедрі екології, географії та туризму РДГУ.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Під час педагогічної практики студенти виконують такі індивідуальні завдання:

1. Ознайомлюються з історією, структурою та керівництвом загальноосвітнього навчального закладу.
2. Ознайомлюються з освітнім процесом у навчальному закладі та плануванням роботи.
3. Складають графік відвідування місця проходження практики.
4. Складають календарно-тематичний план роботи.
5. Вивчають специфіку роботи класного керівника (або наставника групи).
6. Оформляють щоденник педагогічної практики та журнал обліку роботи студента.
7. Ведуть щоденник особистих записів.
8. Відвідують уроки вчителя-предметника (не менше чотирьох уроків) та роблять аналіз уроків.
9. Відвідують усі залікові уроки та виховні заходи студентів-практикантів, які проходять практику у тому ж навчальному закладі, беруть участь в їхньому обговоренні.
10. Готують та проводять шість-сім пробних і три залікові уроки (тривалість кожного – 45 хв).
11. Готують та проводять один заліковий виховний захід з учнями.
12. Комплексно досліджують психологічні особливості учня.
13. На основі отриманих даних пишуть психолого-педагогічну характеристику на учня класу чи колектив.

ВИМОГИ ДО ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Одразу по завершенню педагогічної практики студенти подають на кафедру керівнику практики папку зі звітною документацією:

1. титульний лист (оформляється згідно правил оформлення таких документів) (Додаток А);

2. характеристика роботи практиканта, підписана директором та завірена печаткою.

3. письмовий звіт про проходження педагогічної практики завірений директором школи та вчителем-предметником (Додаток Б);

4. оформлений з усіх розділів журнал обліку, підписаний керівником від бази практики;

5. оформлений з усіх розділів щоденник практики, підписаний керівником від бази практики та керівником від університету;

6. аналіз відвіданих уроків;

7. розгорнуті конспекти 10-х уроків географії, проведені під час практики та оформлені згідно вимог (завірені вчителем-предметником);

8. сценарій проведеного позакласного виховного заходу, оцінений та завірений вчителем;

9. психолого-педагогічна характеристика класу, за яким був закріплений студент на період практики;

10. психолого-педагогічна характеристика окремого учня класу, за яким був закріплений студент на період практики;

12. звіт студента про проходження практики.

Зразки оформлення звітної документації подані у додатках.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Розподіл балів, які отримують студенти під час проходження педагогічної практики за видами основної діяльності.

№ з/п	Види діяльності	К-сть балів
1	Зміст аналізів відвіданих уроків	0-10
2	Зміст і проведення студентами уроків з географії	0-50
3	Зміст і проведення студентами позакласного виховного заходу	0-10
4	Характеристика класу	0-5
5	Зміст письмового звіту з педагогічної практики	0-5
6	Зміст та оформлення щоденника педагогічної практики	0-5
	Зміст та оформлення журналу обліку роботи студентів	0-5
7	Захист звіту з педагогічної практики	0-10
	Разом	100

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеєнко С.Д. Посібник із організації та проведення педагогічної практики [Текст] /С. Д. Алексеєнко, З. П. Бондаренко, І. В. Распопов – Д.: РВВ ДНУ, 2008. – 36 с.

2. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України: Історія. Теорія: підручник для студентів, аспірантів та молодих викладачів вищих навчальних закладів / А.М. Алексюк. – Київ: Либідь, 1998. – 557 с.

3. Вища освіта / М. І. Панов, Ю. П. Битяк, Г. С. Гончарова та ін.; за ред. проф. М. І. Панова. – Харків: Право, 2006. – 688 с. – (Нормативно-правові акти про організацію освіти у вищих навчальних закладах III-IV рівнів акредитації: у 2 кн.).

4. Географічний майданчик у школі. Методичний посібник для вчителів географії // Краєзнавство. Географія. Туризм. – № 21-23 (червень), 2003. – С. 21-32.

5. Дмитрук І. Календарно-тематичне планування. Географія. 6-10 класи. Рідний край. 5 клас. Природознавство. 5-6 класи. Основи економіки. 10 клас. / І. Дмитрук, О. Заставецька, Н. Чоботарі. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2009. – 112 с.

6. Кловак Г. Т. Основи педагогічних досліджень: навчальний посібник для студ. пед. спец. вищих навч. закл. / Г. Т. Кловак. – Чернігів, 2003. – 259 с.

7. Книга вчителя географії: Довідково-методичне видання / Упорядник Н.В. Бескова, В. М. Проценко. – Харків: ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. – 288 с.

8. Кобернік С.Г. Методика викладання географії в школі: Навчально- методичний посібник. / С. Г. Кобернік, Р. Р. Коваленко, П. О. Масляк, О.Я. Скуратович – К.: Стафед-2, 2000. – 320 с.

9. Кудіна В. В. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. / В. В. Кудіна, М. І. Соловей, Є. С. Спіцин. – 2-ге вид., доп. і переробл. – К.: Ленвіт, 2007. – 194 с.

10. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес / М. Ф. Степко, Я. Я. Болюбаш, К. М. Левківський, Ю. В. Сухарніков // Освіта України, 10 серпня 2004. – № 60-61. – С. 7-11.

11. Організація робочого місця учня в кабінеті географії // Географія. – № 3, 2003. – С. 17-18.

12. Шипович Є.Й. Методика викладання географії: Навчальний посібник для студентів географічних факультетів університетів. – К.: Вища школа, 1981. – 174 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

**Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра екології, географії та туризму**

Звітна документація
студента _____ курсу групи _____
факультету _____ спеціальності _____
(шифр, назва)

_____
(прізвище, ім'я та по батькові)
про проходження педагогічної практики з географії
В

_____
_____
(назва навчального закладу)

_____
(місцезнаходження закладу)
з _____ по _____

Керівник практики від кафедри: _____

Рівне-2019

Звіт

студента _____ курсу групи _____
факультету _____ спеціальності _____
_____ (шифр, назва)

_____ (прізвище, ім'я та по батькові)

про проходження педагогічної практики з географії

в _____

_____ (назва навчального закладу)

_____ (місцезнаходження закладу)

з _____ по _____

Керівник практики від кафедри _____

Схема звіту студента-практиканта

I. Навчальна робота

1. Загальні відомості про місце і час проходження практики;
2. Відвідування уроків зі спеціальності та з інших предметів;
3. Кількість проведених студентом уроків, висновки щодо проведення: - чи вдалось провести уроки всіх основних типів (якщо ні, вказати причину); - труднощі, які виникали при плануванні, підготовці та в процесі проведення уроку, обрані шляхи подолання; - підбір, виготовлення та використання засобів активізації розумової діяльності учнів на уроці; оцінка їхньої ролі та значущості на уроці.

4. Перевірка зошитів, письмових робіт, щоденників учнів;

5. Індивідуальна та диференційована робота з учнями, її результати;

6. Загальні висновки про навчальну роботу: труднощі у виконанні завдань та шляхи подолання цих труднощів; приємні моменти у навчальній роботі; оволодіння новими прийомами, методами; вдосконалення вмій та навичок проведення навчальної роботи.

II. Позакласна робота

1. Позакласна робота зі спеціальності, її зміст (тематика та форми проведення заходів, їх кількість, ознайомлення з роботою гуртка, проведення факультативних занять в школі та ін.);

2. Робота з батьками. Висвітлення основних моментів процесу, висновки щодо проведення;

3. Підбір, виготовлення та використання наочності для проведення позакласної роботи;

4. Результати проведеної позакласної роботи;

5. Загальні висновки про позакласну роботу.

III. Виховна психолого-педагогічна робота

1. Клас, за яким закріплений студент. Прізвище, ім'я, по-батькові класного керівника;

2. Спостереження за роботою класного керівника, відвідування проведених ним виховних заходів (загальні враження);

3. Зміст виховної роботи, проведеної студентом (як класним керівником):

- вивчення колективу класу та окремих учнів, складання психолого-педагогічної характеристики учня класу;

- організація та проведення виховного заходу (тема, стислий опис проведеного заходу);

- керівництво суспільно-корисною працею та індивідуальна виховна робота з учнями;

4. Загальні висновки про проведення виховної психолого-педагогічної роботи.

IV. Висновки

Загальні враження (позитивні та негативні сторони; значення практики у процесі формування компетентності майбутнього педагога).

Керівник навчального закладу _____
(підпис, ППП)

Вчитель _____ географії

_____
(підпис, ППП)

